

Odgovor na članek Slovenija in Italija: Justine in Juliette evrskega območja (Finance, 84/2016)

Objavljamo pojasnila, povezana z navedbami kolumnista Financ Tadeja Kotnika o poplačilu imetnikov izbrisanih podrejenih obveznic štirih italijanskih bank v članku *Slovenija in Italija: Justine in Juliette evrskega območja* (Finance, št. 84/2016). Pojasnila je Banka Slovenije pripravila v sodelovanju z italijansko centralno banko in so po presoji Banke Slovenije nujna za pravilen in celovit prikaz razlogov in pogojev, ki veljajo za uveljavljanje izplačil posameznih vlagateljev. Navedbe kolumnista so namreč nepopolne in zato zavajajoče, kot pojasnjujemo v nadaljevanju.

Prvič. Ukrepi, ki jih je pred kratkim sprejela italijanska vlada glede izplačila odškodnin nekaterim imetnikom izbrisanih podrejenih obveznic, niso del sanacijskih ukrepov italijanske centralne banke, ki jih je novembra lani sprejela v zvezi z štirimi bankami v težavah (Banca Marche, Banca Popolare dell'Etruria e del Lazio, Cassa di Risparmio di Ferrara in Cassa di Risparmio di Chieti). Z navedenimi sanacijskimi ukrepi so prenehali v celoti vse delnice in podrejeni instrumenti navedenih bank, upošteva je Sporočilo Evropske komisije o državnih pomočeh bankam (ki se je uporabilo tudi pri reševanju bank z državno pomočjo v RS).

Vlagatelji nimajo iz naslova omenjene odškodninske sheme nikakršnih zahtevkov do navedenih bank ali do centralne banke, ki je izrekla ukrepe, niti do države.

Drugič. Predvidene odškodnine nikakor niso namenjene poplačilu izbrisanih obveznosti vseh vlagateljev, ampak so namenjene odpravljanju posledic neustreznega oziroma nezakonitega trženja obveznic ob izdaji.

Do izplačila odškodnine bodo tako upravičeni le vlagatelji, ki so vplačali obveznice neposredno pri banki (ne pa vlagatelji, ki so jih kupili naknadno na trgu). Pri teh vlagateljih bodo nadalje morale biti izkazane okoliščine, da so bili pri vplačevanju podrejenih obveznic zavedeni (neustrezno obveščeni o tveganjih) oziroma da je bilo trženje teh obveznic ob njihovi izdaji s strani banke nezakonito. Skladno s tem ciljem so predvideni ukrepi namenjeni le fizičnim osebam, vključno s samostojnimi podjetniki in kmeti, ki jih je mogoče obravnavati kot nepoučene vlagatelje (v nadalj.: vlagatelji).

Tretjič. Odškodnine bodo izplačane iz posebnega sklada, v katerega bodo prispevale izključno banke. Prispevki proračuna ali širšega javnega sektorja niso predvideni, prav tako ne finančna podpora s strani katere koli od zadevnih štirih bank.

Četrtoč. Uredba, ki jo je italijanska vlada izdala 29. aprila 2016 in je bila objavljena 3. maja 2016, določa dva alternativna postopka za izplačilo odškodnine iz sklada: postopek pavšalne odškodnine vlagateljem (ARP) in arbitražni postopek (RCP).

Na podlagi postopka pavšalne odškodnine lahko vlagatelji prejmejo do 80 % svojih prvotnih terjatev, če dokažejo, da so te instrumente vpisali pred 12.6.2014 (objava direktive BRRD), ter so imeli:

- o na dan 31. decembra 2015 v lasti premičnine, vključno s finančnim premoženjem (upošteva je tudi znesek, ki je bil vplačan v obveznice), v vrednosti do največ 100.000 EUR ali
- o v letu 2015 bruto dohodek v višini do največ 35.000 EUR.

Na podlagi teh okoliščin (ki jih mora dokazati vlagatelj ob vložitvi zahteve) se namreč domneva, da gre za socialno šibke vlagatelje in so bile posledično naložbe teh vlagateljev v podrejene obveznice neustrezne glede na njihove nizke dohodke oz. premoženje. Tako se domneva, da so bile prakse bank pri prodaji tveganih podrejenih obveznic tem kategorijam vlagateljev neustrezne.

Namesto postopka pavšalne odškodnine lahko vlagatelji uveljavljajo odškodnino iz sklada v okviru arbitražnega postopka – zaradi zavajajočega ravnanja bank pri trženju obveznic ob izdaji (primarno vplačilo) obveznic. Ta postopke se lahko uporabi tudi v zvezi z vplačilom obveznic pri banki po 12.6.2014.

Kolumnist torej v kolumni ni navedel nekaterih ključnih pogojev za pridobitev odškodnin, zlasti v postopku pavšalne odškodnine (ARP), kot je, da bodo do te upravičeni le ekonomsko najbolj ranljivi vlagatelji, ki so vplačali obveznice neposredno pri banki (ne pa jih kupili naknadno na trgu) in ki bi jim morale banke, upoštevaje njihov šibek ekonomski položaj, investicijo odsvetovati.

Kolumnistu, ki je stranka v postopku in ima v zadevi premoženjske interese, ob navedbi, da "*Slovenija za zamegljevanje ugotovitev v tej zadevi že tretje leto troši vse moči svojih finančnih in centralnobančnih uradnikov*" odgovarjamo le, da se Banka Slovenije ukvarja s svojimi zakonsko predpisanimi nalogami, medtem ko o zadevi C-526/14 Kotnik in drugi - prav na pobudo kolumnista - presoja Ustavno sodišče RS. Odločitev Ustavnega sodišča RS bo edina merodajna.

Odnosi z javnostmi
Banka Slovenije